

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/70/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221200167
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2221200167.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, deti rodičov: matka - D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom obec Lehnice, t. č. bytom F. G. H. XXX, zast. splnomocnenou zástupkyňou C. I. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXX, L. K. a otec - C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. D. XXX, D., právne zast. JUDr. Natáliou Kubáňovou, advokátkou, so sídlom Zsigmonda Móricza 8, Dunajská Streda, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o odmene znalca a náhrade trov znaleckého dokazovania, o odvolaní matky maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15P/1/2021 - 611 zo dňa 12. apríla 2022, výlučne voči výroku V., VI. a VII., takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti uloženia povinnosti matke a otcovi maloletých detí zaplatiť znalkyni znalečné (výrok V. a VI.) p o t v r d z u j e .

Odvolanie voči výroku VII. rozsudku súdu prvej inštancie sa o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. schválil rodičovskú dohodu ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Výrokom II. zastavil konanie o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k ich maloletým deťom, výrokom III. zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením č. k. 15P/1/2021-245 zo dňa 19.04.2021. Výrokom IV. priznal PhDr. Linde Katona, PhD., znalkyni z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, evidenčné číslo znalca: 915298, s miestom výkonu FNŠP, Psychiatrické oddelenie, Slovenská 11/A, 940 77 Nové Zámky znalečné v sume 888,39 eur. Výrokom V. uložil matke maloletých detí povinnosť zaplatiť PhDr. Linde Katona, PhD., znalkyni z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, evidenčné číslo znalca: 915298 znalečné vo výške 444,20 eur, ktorú sumu je matka maloletých detí povinná zaplatiť na účet znalkyne IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom VI. uložil otcovi maloletých detí povinnosť zaplatiť PhDr. Linde Katona, PhD., znalkyni z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, evidenčné číslo znalca: 915298, znalečné vo výške 444,19 eur, ktorú sumu je otec maloletých detí povinný zaplatiť na účet znalkyne IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom VII. zrušil uznesenie č. k. 15P/1/2021 - 276 zo dňa 23.06.2021 vo výroku V., ktorým súd uložil otcovi maloletých detí povinnosť zložiť na účet súdu zálohu na znalecké dokazovanie v sume 600,- eur. Výrokom VIII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 24 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, § 221 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 2 ods. 1, § 29 ods. 1, § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 3 ods. 1, § 5, § 14 ods. 3 vyhlášky č. 491/2004 Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov a vecne tým, že matka maloletých detí podala dňa 14.01.2021 na tamojší súd návrh na úpravu práv a povinností rodičov k ich maloletým deťom. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 15P/1/2021. Následne otec maloletých detí podal dňa 24.01.2021 na tamojší súd taktiež návrh na úpravu práv a povinností rodičov k ich maloletým deťom. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 21P/3/2021. Následne došlo uznesením zo dňa 27.01.2021 k spojeniu oboch konaní a vec sa tak viedla pod sp. zn. 15P/1/2021.

Na pojednávaní dňa 19.04.2021 došlo k vyhláseniu uznesenia, ktorým súd maloleté deti dočasne zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboj rodičom a pojednávanie bolo odročené za účelom znaleckého dokazovania za účelom psychologického posúdenia spôsobilosti rodičov na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté deti, s akcentom aj na ich osobnostné predpoklady a duševné zdravie.

Uznesením zo dňa 23.06.2021 súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie a za znalca ustanovil PhDr. Lindu Katona, PhD., znalkyňu z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých a klinická psychológia detí. Výrokom V. bol otec zaviazaný zložiť zálohu na znalecké dokazovanie v sume 600,- eur. Matka k tejto povinnosti zaviazaná nebola, nakoľko uznesením č. k. 15P/1/2021 - 275 zo dňa 23.06.2021 súd priznal menovanej oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu.

Znalkyňa dňa 04.01.2022 doručila súdu vyhotovený znalecký posudok č. 41/2021 a predložila vyúčtovanie znalečného a náhrady nákladov za úkony znalca vo výške 814,08 eur. Znalkyňa bola predvolaná na pojednávanie, na ktorom bola vypočutá, pričom za účasť na pojednávaní konanom dňa 17.03.2022 si znalkyňa včas vyúčtovala sumu 74,31 eur.

Na pojednávaní dňa 12.04.2022 súd schválil rodičovskú dohodu, ktorú predložili rodičia, pričom s predloženou rodičovskou dohodou súhlasil i kolízny opatrovník a taktiež z pohľadu súdu táto rodičovská dohoda predstavuje aktuálne také riešenie, ktoré je s ohľadom na okolnosti vlastné tejto veci a s ohľadom na najlepší záujem maloletých detí plne v súlade s ich najlepším záujmom, a preto súd túto rodičovskú dohodu výrokom I. rozsudku schválil.

Na pojednávaní dňa 12.04.2022 zástupkyňa matky uviedla, že matka svoj návrh na úpravu práv a povinností rodičov k ich maloletým deťom berie v celom rozsahu späť a konanie žiada zastaviť, pričom s uvedeným vyslovil súhlas i kolízny opatrovník a otec maloletých detí, a preto súd s poukazom § 29 ods. 1 CMP konanie o návrhu matky zastavil (výrok II.), pretože žiadny z ostatných účastníkov nevyslovil nesúhlas s vážnych dôvodov a taktiež nebol daný dôvod podľa § 29 ods. 2 CMP, pretože konanie ďalej pokračovalo na základe návrhu otca.

Vzhľadom k tomu, že na pojednávaní dňa 12.04.2022 došlo k vyhláseniu rozsudku vo veci samej, bolo potrebné zrušiť neodkladné opatrenie nariadené uznesením č. k. 15P/1/2021 - 245 zo dňa 19.04.2021 (výrok III.).

Z vyúčtovania znalkyne vyplynulo, že táto si podaním doručeným súdu 04.01.2022 vyúčtovala znalečné a vyčíslila výšku odmeny, náhrady, a hotových výdavkov a náhrady za stratu času v celkovej výške 814,08 eur v zmysle vyhlášky 491/2004 Z. z. v znení vyhlášky č. 565/2008 Z. z., v ktorom si vyčíslila výšku odmeny, náhrady, a hotových výdavkov nasledovne: prevzatie a prvotné oboznámenie so spisom: 19,92 eur, analýza spisu, výpisy zo spisov a zdravotnej dokumentácie, výber a príprava psychodiagnostických metód, psychodiagnostické vyšetrenie: spolu 12 hodín, analýza získaných poznatkov, štúdium odbornej literatúry, formovanie konceptu posudku, záverovanie a vlastné napísanie posudku celkovo 47 hodín,

náhrada hotových výdavkov podľa § 14 za písomné vyhotovenie 4 ks posudku, spolu: 10,64 eur, takto spolu počet hodín 59 x 13,28 eur, plus 10,64 eur, plus 19,92 eur predstavuje znalkyňou vyúčtovanú odmenu vo výške 814,08 eur. Po preskúmaní obsahu vyúčtovania súd konštatuje, že vyúčtovanie znalkyne je v plnom rozsahu s vyhláškou č. 491/2004 Z. z. Z vyúčtovania znalkyne zo dňa 17.03.2022 vyplýva, že táto si za účasť na pojednávaní dňa 17.03.2022, kde bola dopočutá, vyúčtovala za vykonanie uvedeného úkonu tarifnú hodinovú odmenu v rozsahu 3 hodín po 13,28 eur, t. j. 39,84 eur, ďalej náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času cestou z Nových Zámkov do Dunajskej Stredy a späť v rozsahu spolu 2 hodiny po 3,32 eur, t. j. spolu 6,64 eur a za použitie osobného motorového vozidla Peugeot 308, EČV: M. XXX B. v rozsahu 2 x 58 km, t. j. v sume 27,83 eur, pri priemernej spotrebe automobilu 4,71 /100 km pri cene benzínu 1,559 eur/l, pri náhrade za opotrebovanie vozidla 0,193 eur/km. Celkovo si tak znalkyňa uplatnila sumu 74,31 eur. Vzhľadom na uvedené po preskúmaní oboch vyúčtovaní znalkyne súd uzatvára, že táto si odmenu a náhrady vyúčtovala v plnom rozsahu v súlade s vyhláškou č. 491/2004 Z. z., a preto jej súd výrokom IV. priznal znalečné v sume 888,39 eur.

Vzhľadom na to, že k nariadeniu znaleckého dokazovania došlo nepochybne v záujme oboch maloletých detí, ako aj v záujme oboch rodičov, súd výrokom V. a VI. zaviazal oboch rodičov k zaplateniu sumy zodpovedajúcej jednej polovici priznaného znalečného, nakoľko to považoval za dôvodné a spravodlivé, a to na účet znalkyne tam uvedený (výrok V. a VI.).

V tejto súvislosti, keďže ku dňu vyhlásenia rozsudku, nebola zložená záloha na znalecké dokazovanie zo strany otca, uznesenie zo dňa 23.06.2021 bolo potrebné v tejto časti zrušiť, nakoľko vzhľadom na výrok VI. tohto rozsudku vo vzťahu k otcovi predmetné uznesenie z 23.06.2021 sa stalo nadbytočné. Otec je povinný zaplatiť znalkyni sumu 444,19 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku v zmysle výroku VI. tohto rozsudku, pri súčasnom zániku jeho povinnosti platiť preddavok.

Súd výrokom V. zaviazal v rovnakom rozsahu k podieľaniu sa k úhrade znalečného aj matku maloletých detí, pretože matka síce v konaní bola na jej návrh oslobodená od platenia súdnych poplatkov, čo neumožňovalo súdu zaviazat' ju k zloženiu preddavku na znalecké dokazovanie, avšak v konečnom dôsledku pri rozhodovaní o náhrade trov konania, uvedené nemá význam. Z vykonaného dokazovania na dôvažok vyplynulo, že v aktuálnom čase, ale už i v priebehu konania matka brigádovala, a teda dosahovala príjem, je tomu tak aj v súčasnosti, a preto z pohľadu súdu niet žiadnych dôvodov, pre ktoré by sa matka nemala spolupodieľať v rovnakej miere na úhrade znalečného v predmetnej veci.

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 52 CMP (výrok VIII.).

Proti tomuto rozsudku, výlučne voči výroku V., VI. a VII., podala odvolanie matka maloletých detí prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne. Uviedla, že otec maloletých detí od začiatku konania spochybňoval a napádal psychiku matky, poukazoval na jej údajne sklony požívať alkohol a jej celkovú psychickú labilitu, či údajný pokus o samovraždu. Opakovane uvádzal, že matka od počiatku ich spoločného súžitia v obci D. vždy potrebovala pomoc a vedenie od jeho matky, ktorá jej aj pomoc poskytovala. Otec si všimol údajnú neschopnosť matky postarať sa o deti po narodení staršej dcéry A. v roku 2018, pričom svoje tvrdenia ničím konkrétnym nepodložil. Otec opakovane tvrdil, že matka mala sklony požívať alkohol, že po nej údajne nachádzali doma fľaštičky, že matku našli údajne v posteli opitú, čo ale rovnako nikdy ničím nepodložil. Otec tvrdil, že matka od detí odišla, čo nahlásil na OO PZ v Šamoríne, kde sa aj táto vec šetrila, pričom správa z OO PZ v Šamoríne jeho tvrdenie vyvrátila. Na základe týchto tvrdení otca bolo teda nevyhnutné vykonať znalecké dokazovanie ohľadom psychiky matky, jej spôsobilosti vychovávať deti, ako aj k jej údajným sklonom požívať alkohol. Z vykonaného znaleckého posudku znalkyne PhDr. Lindy Katona však nevyplývalo, že by bola matka psychicky chorá, narušená alebo závislá na alkohole, či neschopná postarať sa o maloleté deti.

V odvolaní matka poukázala na to, že sa z dôvodu striedavej starostlivosti o maloleté deti dlhodobo nemohla zamestnať a to bez ohľadu na to, že posledné mesiace otec maloletých súdne rozhodnutie

o striedavej starostlivosti nedodržiaval a úmyselne maril. Až v mesiaci marec 2022, po opakovanom a márnom úsilí o styk s maloletými deťmi, odcestovala na brigádu do Španielska, kde sa nachádza aj v súčasnosti. Matka maloletých detí, okrem rodičovského príspevku, nemala žiaden iný príjem a to až do marca 2022, kedy sa rozhodla odísť na brigádu do zahraničia. Z uvedených dôvodov nemala možnosť vytvoriť si finančnú rezervu. Otec maloletých detí bol počas celého konania plne zamestnaný a dosahoval príjem. Súd prvej inštancie oslobodil matku od platenia súdnych poplatkov. Otcovi uložil uznesením zo dňa 23.06.2021 povinnosť zložiť na účet súdu zálohu na znalecké dokazovanie vo výške 600,- eur, proti čomu otec maloletých odvolanie nepodal, ale napriek tomu do ukončenia konania, do dňa 12.04.2022, zálohu na účet súdu nezložil.

V režime CSP je garancia zaplata z znalečného vyjadrená implicitne - povinnosťou súdu zabezpečiť, najneskôr s ustanovením znalca, zloženie preddavku, pričom dôležitosť tejto povinnosti vyjadruje aj to, že v prípade nezloženia preddavku, súd nemôže vykonať znalecké dokazovanie (§ 253 ods. 3 CSP). Súd prvej inštancie napriek tomu dokazovanie vykonal, a to v rozpore s ust. § 253 ods. 3 CSP, keďže uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania zákonodarca stanovil obligatórne. Právnym následkom nesplnenia povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu vyplývajúcej z právoplatného rozhodnutia všeobecného súdu je zásadne nevykonanie dôkazu všeobecným súdom (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/2019 zo 04.06.2019). Na druhej strane, pokiaľ súd napriek nesplneniu preddavkovej povinnosti dôkaz vykoná, nezaťažuje tým konanie procesnou vadou, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takto vykonaný dôkaz má plnohodnotnú dôkaznú silu a nemožno ho považovať za nezákonný alebo neprípustný napriek tomu, že daný postup do určitej miery narúša princíp rovnosti strán. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 907).

Prvoinštančný súd pri vydaní napadnutého rozsudku vo výroku V., VI. a VII. nebral do úvahy vlastné pochybenie v zmysle povinnosti zabezpečenia preddavku na znalecké dokazovanie, ale ani sociálne a majetkové pomery matky maloletých detí. Súd svojím rozhodnutím o trovách vybočil z požiadaviek na spravodlivý proces v neprospech matky maloletých detí.

Záverom odvolania matka maloletých detí navrhla, aby odvolací súd napadnuté výroky rozsudku zrušil a rozhodol tak, že povinnosťou nahradiť znalečné v plnej výške zaviazá otca maloletých detí.

K odvolaniu matky maloletých detí sa vyjadril otec prostredníctvom právnej zástupkyne s tým, že navrhol rozsudok v napadnutej časti potvrdiť. Poukázal na to, že matka už v novembri 2021 uvádzala ÚPSVaR Dunajská Streda, že brigáduje v M. A. M. L., preto sa nezdržiava doma. Matka taktiež poberala cca 13 mesiacov rodičovský príspevok a rodinné prídavky na maloleté deti spolu vo výške 330,- eur, pričom deti boli v jeho starostlivosti. Odkedy odišla z domu, na deti žiadnu sumu, ani nijak inak neprispievala. Všetky finančné prostriedky si ponechala pre seba. Uvedené skutočnosti boli v súdnom konaní preukázané. Zo správy ÚPSVaR a TENENETU o. z., ktoré sú súčasťou spisu, je jednoznačne preukázané, že matka o deti neprejavuje skutočný záujem, aj keď tvrdí opak. Skutočné správanie sa matky k deťom bolo preukázané, a to tak, že sa odmietla s deťmi stretávať, aj keď jej to bolo umožnené za prítomnosti pracovníčky TENENET o. z. Matka od právoplatnosti nenapadnutej časti rozsudku, čo do rodičovskej dohody, neplní svoju vyživovaciu povinnosť a na maloleté deti neposiela stanovené výživné. Rovnako si ponechala aj rodičovský príspevok, ktorý jej bol vyplatený za marec 2022 a ktorý sľúbila, že pošle otcovi na maloleté deti. Otec vo vyjadrení ďalej uviedol, že matka sa v zahraničí zdržiava od februára 2022 a nie od marca 2022, ako tvrdila jej zástupkyňa. Maloleté deti vychováva sám, pričom od odsťahovania sa matky všetko financuje. Znalecké dokazovanie bolo nariadené len z ješitnosti matky, ktorá vo svojich vyjadreniach trvala na starostlivosti o maloleté deti, pričom nebrala ohľad na ich city, ani na to, že s ňou nechcú byť. Matka neurobila nič pre to, aby sa citovo priblížila k maloletým deťom. Odmietla pomoc TENENETU, o. z. a následne odmietla navštevovať maloleté deti. Znalecké dokazovanie bolo nariadené hlavne z dôvodu zistenia, ktorý z rodičov je pre výchovu detí vhodnejší, pričom sa samozrejme skúmali aj povahové črty osobnosti rodičov. Nie je teda pravdou, že by sa mal skúmať konkrétne duševný stav matky. Napadnutý rozsudok považuje otec za spravodlivý.

Je nemysliteľné, aby znášal sám výdavky na znalecké dokazovanie, ktoré bolo nariadené v záujme maloletých detí a vyprovokované správaním matky, pričom sám od januára 2021 znáša aj výdavky na maloleté deti a matka si ani vyživovaciu povinnosť neplní a nijako sa o maloleté deti nezaujíma.

Kolíznym opatrovníkom vo vyjadrení k odvolaniu matky maloletých detí uviedol, že rozhodnutie v napadnutých výrokoch V., VI. a VII. ponecháva na úvahe súdu.

V odvolacej replike matka prostredníctvom právnej zástupkyne nesúhlasila s tvrdeniami otca, že je nespôsobilá poskytnúť starostlivosť o maloleté deti a že o ne neprejavovala dostatočný záujem. O jej záujme o maloleté deti svedčia konania o výkon rozhodnutia sp. zn. 7 Em/1/2021 a sp. zn. 22 Em/1/2021 iniciované matkou. Tieto konania súd nariadil preto, že sa zo strany otca celé mesiace nerešpektovalo neodkladné opatrenie o odovzdaní maloletých detí matke a o styku detí s matkou. Otec maloleté deti matke nevydal, ale neustále ju obviňoval a obviňuje, že o deti nemala dostatočný záujem. Matka sa od otca a detí neodšťahovala, ako nepravdivo tvrdí otec, ale bola jeho matkou vyhodená zo spoločného obydľia v Lehniciach, bez peňazí a riadneho oblečenia. Deti jej nedovolili si odvieť, o čom svedčí aj konanie na OR PZ v Dunajskej Strede, ČVS:ORP - 65/1-VYS-DS-2021, ktoré ešte nie je ukončené. Napriek tomu, že už bolo vykonateľné neodkladné opatrenie o odovzdaní detí matke, otec uviedol do omylu pracovníčky pošty v D., že matka má Covid, a prevzal si dve platby rodičovského príspevku na deti (prešetrovalo OO PZ Šamorín pod ČVS:ORP- 199/SA-DS-2021). Pokiaľ otec umožnil styk aspoň s jednou dcérou, matka si pre ňu chodila, starala sa o ňu v dome svojej matky. Obom deťom nosila darčeky, navštevovala ich. Nie je jej vinou, že ich rodina otca vyhodila, resp. deťom neodovzdala. Neskôr otec úplne zamedzil styk matky s deťmi. Svedčia o tom matkine podania na OO PZ v Šamoríne (prílohy konania sp. zn. 22 Em/1/2021). Maloleté deti boli v striedavej osobnej starostlivosti a výživné na deti nebolo v konaní sp. zn. 15P/1/2021 súdom určené, teda námietky otca, že od „odsťahovania sa matky“ (od jej vyhodenia z domu v D. 08.01.2021) sa sám stará o deti a matka na ne neprispieva, sú zavádzajúce a účelové s úmyslom vykresliť matku v zlom svetle. Znalecké dokazovanie bolo nariadené prioritne preto, že otec od začiatku konania spochybňoval matkin psychický stav (viď. všetky písomné a ústne vyjadrenia na adresu matky zo strany otcovej prvej aj druhej právnej zástupkyne). Bolo by preto slušné, morálne a pre otca aj poučné, keby sám zaplatil trovy znaleckého dokazovania.

V odvolacej replike otec prostredníctvom právnej zástupkyne zopakoval svoju argumentáciu uvedenú vo vyjadrení k odvolaniu. Doplnil, že výživné na maloleté deti zaplatila matka len za mesiac jún 2022 vo výške 180,- eur. Nie je pravdou, že by on alebo jeho rodinní príslušníci vyhnali matku z domu. Je to výmysel matky, ktorý nebol potvrdený ani OR PZ. Uviedol, že jej nebránil v stretávaní sa s deťmi. Matka mala možnosť navštíviť aj pracovníčku TENENET o. z., čo výslovne odmietla. Uvedené skutočnosti sú obsiahnuté v správach TENENETu o. z. Matka nikdy nemala vážny záujem o deti. Z uznesenia súdu prvej inštancie č. k. 12P/1/2021 – 276 zo dňa 23.06.2021 je zrejmé, na ktoré konkrétne otázky má znalec odpovedať. Riešil sa vzťah maloletých detí k rodičom a opačne. Tvrdenia matky sú preto zavádzajúce. Pokiaľ ide o matkou predložené doklady z pošty, tak z nich nie je zrejmé, o aké finančné prostriedky sa jedná, ani v akej výške a za čo sú vyplácané, pričom na jednom chýba aj rok vyplácania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) považuje za potrebné uviesť, že v prvom rade skúmal, či odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote, subjektom, ktorý je na podanie odvolania oprávnený a či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon takýto opravný prostriedok pripúšťa. Takto odvolací súd zistil, že odvolanie matky maloletých detí smerujúce voči výrokom V., VI. a VII., spĺňa vyššie uvedené podmienky iba v časti smerujúcej proti výroku V. napadnutého rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o povinnosti matky maloletých detí zaplatiť znalkyni znalečné vo výške 444,20 eur. Výrok VI. napadnutého rozsudku o povinnosti otca zaplatiť znalkyni znalečné vo výške 444,19 eur posúdil odvolací súd ako závislý výrok k výroku V., nakoľko sa tu rozhodovalo o znalečnom ako celku. Pokiaľ však ide o odvolanie matky smerujúce voči výroku VII. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie zrušil výrok V. uznesenia č. k. 15P/1/2021 – 276 zo dňa 23.06.2021 o povinnosti otca zložiť zálohu na znalecké dokazovanie v sume 600,- eur, tu odvolací súd konštatuje, že odvolanie voči výroku VII. je podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie matky voči výrokom V. a VI. bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 7 ods. 1 CMP, § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 CSP, § 357 písm. m) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal rozsudok v napadnutej časti bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletých detí nie je dôvodné.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie preskúmaným rozsudkom správne a v súlade so zákonom rozhodol o povinnosti matky a otca maloletých detí zaplatiť znalkyni znalečné. V prejednávanej veci prvoinštančný súd uložil obom rodičom v rovnakom rozsahu povinnosť zaplatiť znalkyni znalečné súvisiace s vykonaním znaleckého dokazovania v konaní.

Keďže súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov znalcovi voči matke a otcovi dospel k správnym skutkovým zisteniam a zároveň i vec správne právne posúdil, a odvolací súd sa stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku v dotknutom rozsahu. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia v napadnutej časti (výrok V. a VI.) dopĺňa nasledovné:

Mimosporové konania (akým je i konanie o starostlivosti o maloletých) sú ovládané tzv. princípom materiálnej pravdy a princípom vyšetrovacím, ktoré vedú k tomu, že iniciatíva je často na súde, ktorého povinnosťou je v súčinnosti s účastníkmi rozhodujúce skutočnosti zistiť (účastníkov nezaťažuje dôkazné bremeno), a to bez akéhokoľvek prvku koncentrácie konania. Preukázanie skutočností právne relevantných pre vydanie meritórneho rozhodnutia súd zisťuje v procese dokazovania. Jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý slúži na objasnenie stavu veci je i znalecký posudok. Vzhľadom na vyššie uvedené princípy nemožno v mimosporovom konaní uplatňovať ustanovenia Civilného sporového poriadku o nevykonaní znaleckého dokazovania v prípade nezloženia preddavku na znalecké dokazovanie zo strany účastníka konania, ktorému bola táto povinnosť uložená uznesením súdu. V mimosporovom konaní súd teda nie je oprávnený odmietnuť vykonať znalecké dokazovanie v prípade, ak zo strany účastníkov/účastníka nedošlo k zloženiu preddavku na znalecké dokazovanie, ak je pre naplnenie vyšetrovacieho princípu vyplývajúceho z ust. § 35 a 36 CMP dôvodné nariadenie znaleckého dokazovanie v prejednávanej veci. Vzhľadom na uvedené sú preto odvolacie námietky matky o nutnosti aplikácie ustanovení CSP o nevykonaní znaleckého dokazovania pre nezloženie preddavku nedôvodné.

Odvolací súd zároveň poukazuje aj na skutočnosť, že nakoľko o osobnú starostlivosť o maloleté deti prejavili záujem obaja rodičia, bolo potrebné vo veci nariadiť znalecké dokazovanie, s čím súhlasila aj matka maloletých detí (č. l. 251 spisu). Ako vyplýva z uznesenia súdu prvej inštancie č. k. 15P/1/2021 – 276 o nariadení znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých a klinická psychológia detí, úlohou znalca bolo vykonať komplexné psychologické vyšetrenie osobnostnej štruktúry matky, otca a maloletých detí a zodpovedať na otázky uvedené v uznesení ohľadom vzťahu maloletých detí k obom rodičom a naopak, ohľadom vzťahu oboch rodičov navzájom a pod. Nemožno preto súhlasiť s námietkami matky, že znalecké dokazovanie bolo prioritne nariadené z dôvodu, že otec spochybňoval spôsobilosť matky zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté deti.

Odvolací súd v danej veci s odkazom na odvolaciu argumentáciu matky posudzoval, či s prihliadnutím na okolnosti prípadu je spravodlivé zaviazat' na úhradu znalečného, ktoré vzniklo v súvislosti so znaleckým dokazovaním z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých a klinická psychológia detí, oboch rodičov v rovnakej miere alebo len niektorého z nich. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že posudzovanie citových väzieb medzi maloletými deťmi a ich rodičmi, posudzovanie vhodnosti

výchovného prostredia, ako i rozsahu a režimu realizácie styku rodiča s deťmi z psychologického hľadiska znaleckým dokazovaním, je v každom prípade predovšetkým v záujme maloletých detí a v konečnom dôsledku potom tiež i v záujme oboch rodičov, ktorí obaja nesú voči svojim deťom rodičovskú zodpovednosť, čím možno uzavrieť, že vykonané znalecké dokazovanie bolo v záujme všetkých účastníkov konania a riadneho zistenia skutočného stavu veci. Pokiaľ by súd z ostatného dokazovania mal bez pochybností preukázať, že najvhodnejšou formou starostlivosti o maloleté deti bude práve osobná starostlivosť matky alebo osobná starostlivosť otca, znalecké dokazovanie by nenariaďoval. Zároveň je nepochybné, že k znaleckému dokazovaniu by nebolo bývalo došlo, pokiaľ by sa rodičia maloletých detí boli bývali na úprave výkonu rodičovských práv a povinností dohodli ešte pred nariadením znaleckého dokazovania.

Vzhľadom na povahu a predmet konania v prejednávanej veci, kedy znalecké dokazovanie bolo nariadené v záujme maloletých detí, je teda namieste, aby sa tak matka, ako aj otec maloletých detí podieľali na vzniknutom znalečnom rovným dielom.

Odvolaací súd sa nestotožnil ani s námietkami odvolateľky ohľadom jej sociálnych a majetkových pomerov, v dôsledku ktorých by mal znalečné v celom rozsahu znášať otec. Je síce pravdou, že uznesením súdu prvej inštancie č. k. 15P/1/2021 – 275 bolo matke maloletých detí priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu, toto oslobodenie sa však vzťahuje iba na povinnosť platiť súdne poplatky, príp. na povinnosť zložiť preddavok na vykonanie dôkazu (§ 253 CSP), nezbavuje však účastníka konania povinnosti platiť trovy konania (znalečné). Z obsahu spisu navyše vyplýva, že po priznanom oslobodení od súdnych poplatkov, došlo na strane matky k zmene jej majetkových pomerov. Ako správne konštatoval i prvoinštančný súd, matka už počas konania brigádovala (podľa lustrácie zo Sociálnej poisťovne na č.l. 597 spisu mala príjem od augusta 2021 do februára 2022), pričom ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie sa nachádzala na brigáde v zahraničí, čo bolo aj dôvodom jej neúčasti na pojednávaní dňa 12.04.2022, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok. Nie je preto pravdivé tvrdenie matky, že až do jej odchodu na zahraničnú brigádu nemala žiaden príjem. Navyše v odvolacom konaní matka nijako nešpecifikovala, ani nepreukázala výšku svojho príjmu v zahraničí, ani svoje výdavky, na základe čoho by bolo možné posúdiť dopad uloženej povinnosti zaplatiť znalečné na zabezpečenie jej životných potrieb.

S poukazom na uvedené bolo potom dôvodným rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch V. a VI. o uložení povinnosti matke a otcovi maloletých detí zaplatiť znalkyni znalečné s použitím § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

Podľa § 212 ods. 1 CSP rozsudkom rozhoduje súd vo veci samej.

Podľa § 234 ods. 1 CSP súd rozhoduje uznesením, ak nerozhoduje vo veci samej.

Podľa § 355 ods. 1 CSP proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon nevylučuje.

Podľa § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

Podľa § 357 CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o

- a) zastavení konania,
- b) odmietnutí podania vo veci samej,
- c) odmietnutí žaloby na obnovu konania,
- d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia,

- e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods. 1,
- f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia,
- g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku,
- h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie,
- i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku,
- j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia,
- k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva,
- l) zabezpečení dôkazného prostriedku,
- m) nároku na náhradu trov konania,
- n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164,
- o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia.

Podľa § 386 písm. c) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

Podmienkami prípustnosti odvolania sú spôsobilý predmet odvolania, zachovanie zákonnej lehoty na podanie odvolania, procesná legitímácia odvolateľa a dodržanie zákonných náležitostí odvolania.

V zmysle procesnej úpravy je odvolanie prípustné proti rozsudku súdu prvej inštancie iba vtedy, ak to zákon nevyklučuje a proti uzneseniu súdu prvej inštancie iba vtedy, ak to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolanie matky maloletých detí smerovalo aj proti výroku VII. (o zrušení výroku V. uznesenia č. k. 15P/1/2021 – 276 zo dňa 23.06.2021 o povinnosti otca zložiť zálohu na znalecké dokazovanie v sume 600,- eur). Tento výrok, i keď je obsiahnutý vo výrokovej časti rozsudku, má povahu uznesenia, nakoľko ním súd nerozhodol vo veci samej. Vzhľadom na uvedené je potom potrebné posudzovať prípustnosť odvolania proti tomuto výroku iba v zmysle ust. § 355 ods. 2 v spojení s § 357 CSP. Z citovaného ust. § 357 CSP vyplýva, voči ktorým uzneseniam zákon odvolanie pripúšťa. Je evidentné, že zákon proti rozhodnutiu súdu, ktorým súd rozhodol o zrušení výroku V. svojho uznesenia, ktorým bola otcovi uložená preddavková povinnosť v súvislosti so znaleckým dokazovaním, odvolanie nepripúšťa. Navyše matka sa voči výroku VII. napadnutého rozsudku vzdala práva podať odvolanie, čo vyplýva zo zápisnice na pojednávaní konanom dňa 12.04.2022.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd odvolanie matky voči výroku VII. napadnutého rozsudku podľa ust. § 386 písm. c) CSP odmietol, nakoľko smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).